

TAKÁCSI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK
ÉS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK KÉSZÍTÉSE

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓ

2017-2030

MEGBÍZÓ:
Takácsi Község Önkormányzata
8541 Takácsi, Petőfi utca 1.

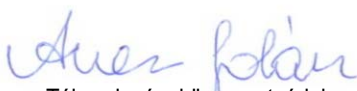
2016. november

TERVEZŐK:

Településrendezés
Papai Építész Stúdió Kft.
8500 Pápa, Eötvös u. 24.
Mezei László okl. építészmérnök
TT/É 19-0006

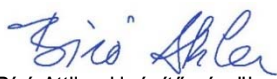
Tájrendezés, környezetvédelem
TÁJOLÓ-TERV Kft.
1147 Budapest, Rottenbiller u. 24.
Auer Jolán vezető terület- és településtervező
településrendezési zöldfelületi
és tájrendező vezető tervező
TT1,TK/1, TR 01-5003

Közlekedés
MOBIL CITY Mérnöki Tanácsadó Bt.
2131 GÖD, Bodza u. 2.
Dr. Maccsinka Klára közlekedéstervező
KÉ-T, TRk-T/K1-d1

Közmű
KÉSZ Kft.
1016 Budapest, Naphegy utca 26.
Hanczár Emőke okl. gépészmérnök és községrendező szakmérnök
településtervezési energia-közmű, -hírközlés, -vízközmű tervező
TÉ, TH, TV 01-2418

Bíró Attila okl. építőmérnök
településtervezési energia-közmű, -hírközlés, -vízközmű tervező
TÉ, TH, TV 01-2456

Tartalomjegyzék:

1.	Preambulum	4
2.	Takácsi jövőképe	4
2.1	A településfejlesztési alapelvek rögzítése	5
2.2	Takácsi gazdasági jövőképe	5
2.3	Takácsi társadalmi jövőképe	6
2.4	Takácsi táji és természeti jövőképe	6
2.5	Takácsi épített környezetének jövőképe	6
3.	A koncepció célrendszere	8
3.1	A település átfogó fejlesztését szolgáló célok és részcélok meghatározása	9
3.1.1	A helyi gazdaság önfenntartó fejlesztése	10
3.1.2	Humán erőforrás fejlesztés	11
3.1.3	A települési környezet fejlesztése	12
3.2	Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása	13
3.2.1	A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	14
3.2.2	A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	15
4.	Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz	18
4.1	A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	18
4.2	A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	18
4.3	Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	19
5.	A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése	21
5.1	A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	21

1. Preambulum

Takácsi község településfejlesztési koncepciója települési alapidokumentum. Hosszútávú fejlesztési döntés, amely az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. §. (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban *"hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására"*.

A koncepció készítését megelőzte a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet 5. § (2) bekezdése szerint elkészített megalapozó vizsgálat, amely magába foglalja a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet szerinti örökségvédelmi hatástanulmány vizsgálati munkarészét is.

Jelen dokumentum a felsorolt vizsgálati munkarészek alapján került kidolgozásra és az általános célkitűzéseken túl célként tűzte ki a fejlesztési irányok tömör és tiszta megfogalmazását. A koncepció három fő fejezetre tagolódik:

- meghatározza a község gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképet,
- megfogalmazza a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részcélokat, valamint
- összefoglalja a további tervezési feladatok kiinduló adatait.

2. Takácsi jövőképe

A középkori településrészekből kialakuló Takácsi falut évszázadokon keresztül nemesi gyökerei, földműves, takács, bognár-kovács iparossága jellemzi. Az örökség iratlanul is kötelezi a településen élőket, az évszázados hagyományok, a családok hozománya a falu életét ma is meghatározza. A különböző korok modernizációs folyamatai nem kerültek el Takácsit és a település ma sem szeretne burokban fejlődni, mindig is nyitott a megújulás előtt. A település gazdasági ereje, agrárgazdasága, iparossága elhagyhatatlan részét képezte a térség fejlődésének. A helyi közösségek összetartása pedig biztosítékot adott mindig a túlélésre. A település olyan hely szeretne lenni, ahol

- az ott élők büszkéek történelmi örökségükre, természeti és épített környezetükre, feltárják, őrzik és ápolják régészeti, építészeti emlékeiket.
- ápolják hagyományaikat, fejlesztik a helyi identitást erősítő folyamatokat, vallási és kulturális közösségeket.
- a különböző korosztályok, fiatalok, felnőttek, idősök számára a lakhatás, a tanulás, a munka, a pihenés és egészségük megőrzésének feltételei adottak.

Takácsi településfejlesztési koncepciója a 2030-ig terjedő időszakra kijelöli a község helyét a hazai és a térségi településhálózatban, bemutatja a község társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. Ez a jövőkép a településen belül évszázadok óta zajló folyamat további szakaszának előrevetítése, amely egyben egy új, egy másfajta gondolkodás, szemlélet eredményeként létrejövő állapotot is felvázol.

A község jövőképe a helyi társadalmi és gazdasági szereplők aktív közreműködésével és bevonásával készült; értékek, érdekek, szándékok egymással harmonizáló egysége, ami találkozik az érdekeltek egyetértésével és szándékával, a jövő cselekvéseit motiválja. Takácsi jövőképe a község történelmi, társadalmi, gazdasági és földrajzi adottságaira, lehetőségeire, valamint erőforrásaira (népesség, gazdaság, infrastruktúra, környezeti és egyéb értékei) épít, vonzó, megvalósítható állapotot körvonalaz.

A koncepció alapvető üzenete, hogy a múlt örökségének kötelezettségéből kiindulva Takácsi megteremti és biztosítja valamennyi polgárának jövőjét, másrészt valamennyi polgára bízik Takácsi jövőjében. Ez a lelkielő és tartás az alapja annak, hogy Takácsi megfogalmazhassa jövőképét:

Takácsi az évszázadok örökségére alapozva feltárja, védi és ápolja történelmét, kultúráját és hagyományait. Polgárai által formált település kíván lenni, amely tudást, munkát, lakhatást, egészséget és élhető környezetet biztosít számukra. Öntudattal rendelkező település, amely aktív tényezője a térségi integrációnak és gazdasági fejlődésnek.

2.1 A településfejlesztési alapelvek rögzítése

A gazdag középkor földesurai, nemesei és jobbágjai, a felvilágosodás és polgárosodás évszázadai, a vallási közösségek hite, sajátos karakterű településsé formálta a kívülről szürke falúnak látszó települést. A környező városok vonzáskörzetében, viszont attól egészséges távolságban a településen élő lakosság a városi életformák és a falusi lét között keresi helyét és identitását. A tudatvesztés, a bizonytalan útkeresés állapotát megelőzve kerültek megfogalmazásra a **település fejlesztésének alábbi alapelvei**:

- Harmonikus és kompakt település, fejlődés határok között
- Természeti, épített és kulturális értékek feltárása, ápolása és védelme
- Növekedés a település eltartó képességének függvényében
- Településfejlesztés a rehabilitációs folyamatokkal egyensúlyban
- Gazdasági potenciál és a versenyképesség növelése, innováció
- Élhető környezet, kiegyensúlyozott társadalom
- Identitástudat, lokálpatriotizmus
- Esélyegyenlőség, tudás alapú társadalom

Az alapelvek elfogadását tükrözi a község 2030-ra vonatkozó gazdasági, társadalmi, táji és természeti, épített környezetére, továbbá térségi szerepére vonatkozó jövőképe.

2.2 Takácsi gazdasági jövőképe

Takácsi gazdasága 2030-ban az alábbiakkal jellemezhető:

- A község mezőgazdasági struktúrája megújul, a nagyüzemi gazdálkodás mellett a háztáji gazdálkodók is korszerű technológiával termelnek, piacaik, értékesítési hálózataik stabilak, a mezőgazdasági területhasználat intenzív. Létrehozása kerül és eredményesen működik a megtermelt mezőgazdasági termékek helyi értékesítése. Önszegélyező társulások jönnek létre.
- A községben bejegyzett kis- és középvállalkozások működőképesek, hálózati és klaszter kapcsolataik stabilak, tökéllátottságuk jó.
- A gazdasági társaságok eredményei hozzásegítik az önkormányzatot az önfenntartó település megvalósításához.

- A településen a gazdaságilag aktív lakosság aránya az országos átlagnál jobb, munkanélküliségi rátája az országos átlag alatti.

2.3 Takácsi társadalmi jövőképe

Takácsi társadalma 2030-ban az alábbiakkal jellemezhető:

- A község lakónépessége stagnál vagy kismértékben nő, az országos átlagnál magasabb a községben a születéskor várható élettartam és pozitív a község vándorlási egyenlege, lakosságvonzó képessége nő.
- A fiatalok családalapítási hajlandósága az országos átlagnál jobb, mert biztosított jövőjük, egzisztenciális biztonságban élnek.
- A Takácsion élő és az ide érkező fiatalok lehetőséget látnak tehetségük kibontakoztatására, boldogulást a községben képzelik el; a korábban elköltözöttek szívesen térnek vissza a községbe, mert biztosítva látják jövőjüket.
- Takácsi lakosságának egészségi állapota jó, testi és lelki kiegyensúlyozottságukat a közösségi élet, valamint a rekreációs lehetőségek széles tárháza támogatja. Az egészségügyi ellátó rendszer magas színvonalú.
- A településen élők jövedelmi viszonyai jók, az egy főre jutó jövedelem eléri vagy meghaladja az országos átlagot.
- Takácsi nyitottan, befogadóan várja a településért tenni akaró, ide települő értelmiségieket és szakembereket, akik új szemléletet, friss gondolatokat hoznak a községbe.
- Takácsi biztonságos község, az itt élők, ill. az ide érkezők személyi-, vagyon- és környezeti biztonsága az országos átlagnál jobb.

2.4 Takácsi táji és természeti jövőképe

Takácsi táji és természeti állapota 2030-ban az alábbiakkal jellemezhető:

- Harmonikusan él egymást mellett a település motorját képező gazdasági környezet és a kultúrtáj.
- Az erdősült, valamint a mezőgazdasági területek, a vizes élőhelyek, vízgazdálkodási területek fenntartása és művelése biztosított. Nem marad "gazdátlanul" egy talpalatnyi föld sem.
- A községi és külterületi zöldterületek összefüggő zöldfelületi rendszert alkotnak. Legalább a zöldfelületi szempontból szerkezeti jelentőségű utcákban egységes fasorok jelennek meg.
- A lakosság aktív szerepet vállal a zöldterületek fenntartásában és fejlesztésében.

2.5 Takácsi épített környezetének jövőképe

Takácsi épített környezete 2030-ban az alábbiakkal jellemezhető:

- A fenntartható fejlődés cél- és eszközrendszere mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap a harmonikus épített környezet ideológiája, fejlődés határok között.

- Megvalósul a településközpont és a belterületi utcák kompakt rehabilitációja, megújul és gazdagodik az intézményi, egyházi épületek és környezetük közösségi, köztéri szerepe. A szakszerűtlen és spontán átalakítások az építéskori értékek tiszteletben tartásával és rekonstrukciójával, a kortárs építészet eszköztrendszerét nem mellőzve folyamatosan szűnnek meg.
- A településközpont az országos főút elkerülőjének megépítésével élhető és megújuló területté alakul.
- A Gerence völgymedrét övezően intenzív zöldfelületi, szabadidős területsáv jön létre. Az egykori malmok új funkciókkal megerősödve kelnek életre.
- A települési közszolgáltatások infrastruktúrája, épületállománya kiépült és fejleszthető.
- A közösségi lét fórumai (közterek, épületek, egyházi létesítmények) biztosítottak és fenntartásuk megoldott.
- Takácsi lakossága egészséges, egészségügyi határérték alatti, por- és zajmentes környezetben él.
- A település épített környezete közművesített, tiszta, rendezett és környezetbarát.
- Az alacsony intenzitású (zöldfelületi, vízközei, kiskerti) területek létesítményei harmonikusan élnek együtt a táji környezettel.
- A község ingatlanpiaci kínálata rugalmasan követi az igényeket, a lakóterületek élhetőek és fenntartásuk biztosított. A kompakt település elvét követve a beépített területek rehabilitációja folyamatos.
- A közszolgáltatások mindenki számára elérhetőek, biztonságosak, magas színvonalúak.
- A község közlekedési kapcsolatai, közúthálózata kiépített, folyamatosan fenntartható és üzemeltethető.
- A gazdasági területek intenzíven hasznosítottak és elválnak a lakóterületektől. A lakó- és vegyes területek, valamint a gazdasági területek közötti közlekedési kapcsolatok (gyalogos, kerékpáros, gépjármű) jók.
- A térségi közösségi közlekedés magas színvonalú, fenntartható és mindenki számára elérhető.
- A település arculata egységes és mindenki által elfogadott elvek szerint formálódik (arculati kézikönyv).

3. A koncepció célrendszere

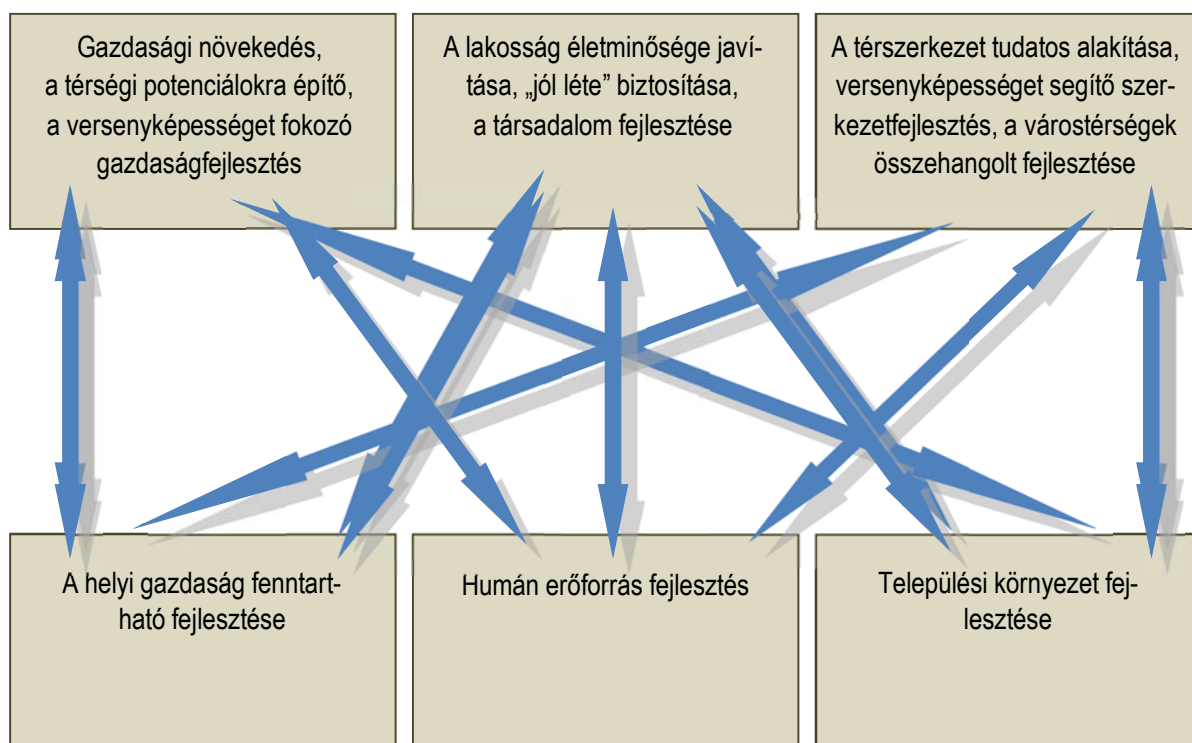
A Veszprém Megyei Közgyűlés 62/2013 (XII.19.) számú határozatával fogadta el a Veszprém Megyei Területfejlesztési Koncepciót. A koncepció Veszprém megye fejlesztésének 2020-ig tartó átfogó céljait az alábbiakban határozta meg:

1. Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés
2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a társadalom fejlesztése
3. A térszerkezet tudatos alakítása, versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, a községtérségek összehangolt fejlesztése

A megyei koncepcióban a Pápai várostérségre (ideértve Takácsi közigazgatási területét is) megfogalmazott fejlesztési célokat Takácsi településfejlesztési koncepciója figyelembe vette. A megyei területfejlesztési koncepció átfogó céljaihoz igazodva Takácsi jövőképe a településfejlesztés prioritásait a következő átfogó célokban határozza meg:

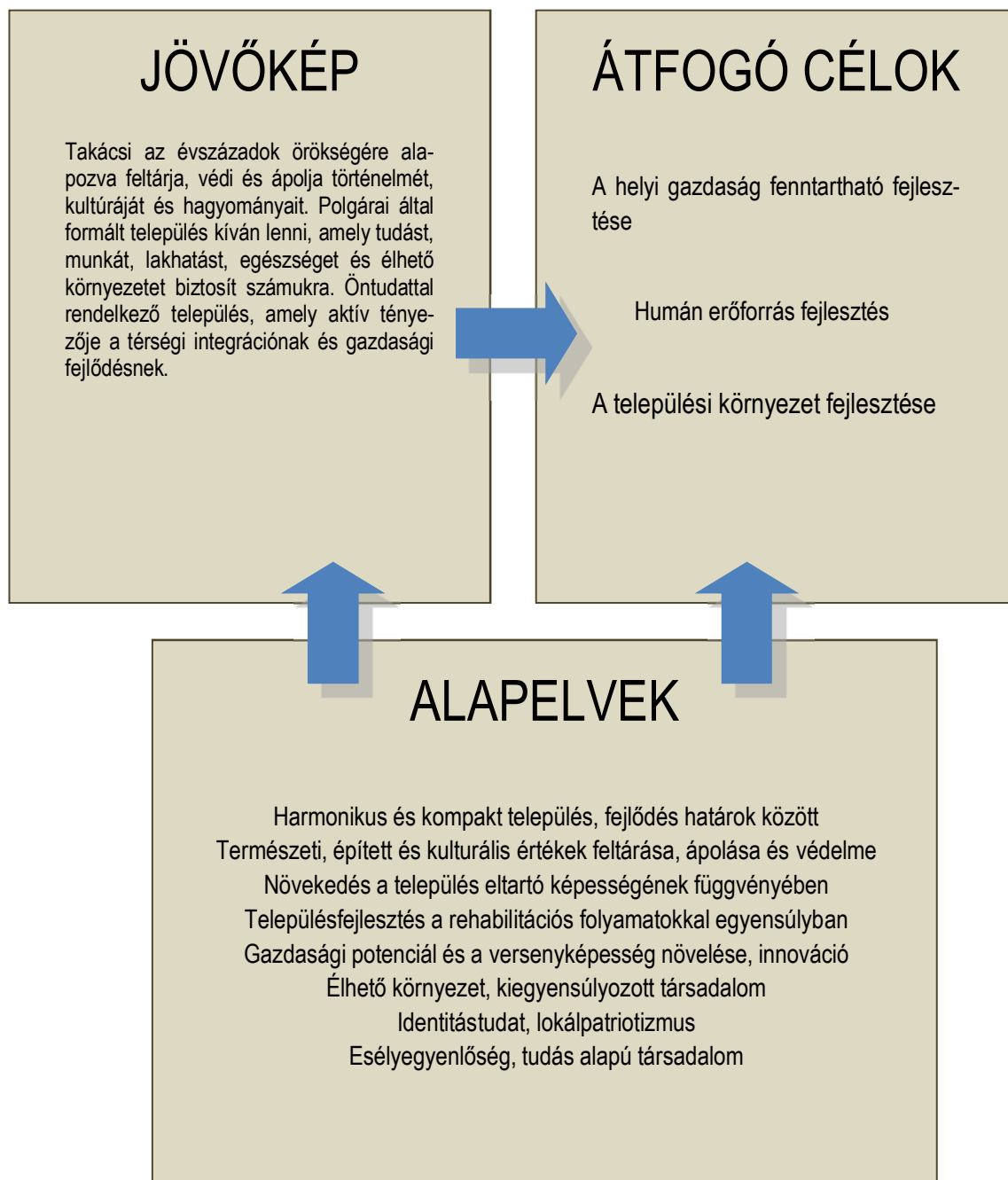
- A helyi gazdaság fenntartható fejlesztése
- Humán erőforrás fejlesztés
- A települési környezet fejlesztése

A megyei és a települési átfogó fejlesztési célok kapcsolatrendszere az alábbi ábrával jellemezhető:

Az ábra a jövőkép, az azok megvalósítását szolgáló célok és alapelvek kapcsolatát mutatja be.

3.1 A település átfogó fejlesztését szolgáló célok és részcélok meghatározása

A jövőképben megfogalmazott fejlesztési irányok elérése érdekében kerültek megfogalmazásra azok a 10 évet meghaladó időtávra érvényes általános és komplex hosszútávú célkitűzések, amelyek alapját képezik a közép-, illetve rövidtávú célok kijelölésének.

Takácsi településfejlesztési koncepciója a három átfogó célon belül különböző részcélokat fogalmaz meg. A rész-célok az átfogó célokkal harmonizálnak, azok megvalósítását segítik.

3.1.1 A helyi gazdaság önfenntartó fejlesztése

Takácsit és ezen belül Takácsi község történelmét a feudális viszonyok között fejlődő és alakuló nemesi birtokrendszer és az ehhez kapcsolódó földművelés, állattenyésztés határozta meg. Nem elhanyagolható emellett kezdetektől fogva a községben folytatott iparos tevékenység (takácsok, bognárok, kovácsok).

A mezőgazdaság és a kézműves ipar súlya a reformkori birtokváltások és a szocialista birtokrendszer kialakulását követően a mai napig megmaradt. Annak ellenére, hogy a Pápa és Győr közelsége munkát biztosít a település számos lakója számára, a helyben működő gazdasági társaságok, mezőgazdasági és ipari termelő vállalkozások alapjaiban meghatározzák Takácsi gazdaságát és komoly alapot jelentenek a fenntartható települési célok megvalósítására.

A település gazdasági potenciálja, termelő ereje alapjaiban határozza meg a fejlődés lehetőségeit. A település célja megtartani, fejleszteni és gyarapítani minden olyan termelő tevékenységet, amely elegendő jövedelmet teremt a fenntartható fejlődés számára. Nem szeretne a falu alvó település lenni, ugyanakkor tudomásul veszi, hogy fejlődésének részét képezi az is, hogy az itt lakók egy része más településen talál munkát magának. Minimális cél a gazdasági stabilitás, a fenntarthatóság elérése, a gazdaság szereplőinek olyan szintű termelési lehetőségekhez juttatása, amely forrásai fedezni képesek a település működési szükségleteit és ezen túl hozzájárulnak a társadalom anyagi és szellemi gyarapodásához, biztosítják a szociális, egészségügyi ellátás feltételeit.

Takácsi elkötelezett híve és helye a gazdasági termelésnek, a versenyképesség növelésének mind a mezőgazdaság mind a feldolgozóipar vagy a szolgáltatások tekintetében. A község célja, hogy a jövedelmek minél nagyobb arányban helyben teremthetők legyenek és többségében helyben kerüljenek felhasználásra. A település elfogadja és eszközeivel támogatja a települési léptéket meg nem haladó ipari, gazdasági területfejlesztést, azonban a település lakosságának védelme érdekében felügyeli és ellenőrzi a fejlesztés környezeti hatásait. Nem támogatja a környezetre jelentős hatást gyakorló gazdasági tevékenységek megjelenését. Emellett teljes nyitottsággal és befogadókészséggel áll a település az innovációs folyamatok előtt.

A háztáji gazdaságok, mezőgazdaságban működő kis- és középvállalkozások támogatásával, bevonásával fejleszteni szükséges a helyi és térségi termelői, értékesítési rendszereket annak érdekében, hogy a vásárlókat a helyben megtermelt termékek fogyasztására ösztönözze.

A történelmi örökség feltárt emlékei és a természeti környezet bizonyos szinten lehetőséget teremtenek falusi turizmus mint turisztikai kínálat fejlesztésének.

Takácsi Pápa várostérségében, partnerségi viszonyban, a kistérségi munkamegosztást szem előtt tartva kívánja kapcsolatait fejleszteni a környező településekkel. Ki kívánja venni részét a szociális és egészségügyi ellátás, az oktatás intézményrendszerének biztosításában, szükség esetén kiépítésében és működtetésében.

A régiós és kistérségi célokat elfogadva helyet kíván adni az innovációs tevékenységeknek. Potenciális tere a kistérségi munkahelyteremtésnek és foglalkoztatásnak. Támogatja a közlekedési infrastruktúra, az energiaellátás, vízellátás, vízrendezés és a közösségi közlekedés kistérségi fejlesztési irányait.

RÉSZCÉLOK:

- 3.1.1.1 Új beépítésre szánt fejlesztési területek kijelölése és rendezése
- 3.1.1.2 Már működő vállalkozási profilok működési feltételeinek javítása
- 3.1.1.3 Fenntartható területgazdálkodás
- 3.1.1.4 Szakképzés, gyakorlati képzés, szakmai átképzés támogatása
- 3.1.1.5 Kis- és középvállalkozások beszállítói akkreditáltságának támogatása
- 3.1.1.6 Inkubátorház, inkubátor tevékenység kezdő vállalkozásoknak (könyvelés, szaktanácsadás)
- 3.1.1.7 Vonzó befektetői környezet kialakítása

- 3.1.1.8 Mezőgazdasági telephelyek fejlesztése
- 3.1.1.9 Mezőgazdasági profil- és termékváltás támogatása
- 3.1.1.10 Helyi termelői értékesítési rendszer, termelői piacok kiépítésének támogatása
- 3.1.1.11 Tudásgazdaság megteremtése, ill. megerősítése.
- 3.1.1.12 Kistérségi intézményfenntartó hálózat fejlesztése
- 3.1.1.13 Közös kistérségi képzési programok megvalósítása
- 3.1.1.14 Térségi közlekedési infrastruktúra hálózat fejlesztése
- 3.1.1.15 Térségi, kistérségi turisztikai programcsomagok kidolgozása, megvalósítása és működtetése
- 3.1.1.16 Gazdasági együttműködési megállapodások, vállalkozások támogatása
- 3.1.1.17 Innovációs együttműködés

3.1.2 Humán erőforrás fejlesztés

A takácsiak öröksége a kora középkortól kezdve meghatározza az itt élők hovatartozását mind lakóhelyi, mind kulturális, vallási kötődésüket tekintve. A településre a társadalmi mobilitás nem jellemző, a lokálpatrióta szellemiség gyökerei a településen évszázadok óta megtalálhatók. Ennek ismeretében erősíteni kívánja a település a takácsiak öntudatát és közösségeit, amelyek egyben erősítik Takácsi község identitásának egységét is. Fel kell tárni a történelmi, kulturális, természeti és épített örökség még rejtett vagy elhanyagolt elemeit, értékeit és lehetőséget kell biztosítani a településen élőknek, hogy ezeket az értékeket elérjék, ápolják az értéket a településen kívül képviseljék vagy népszerűsítsék.

Takácsi települési öntudatának erősödéséhez a település fizikai erején túl a szellemi tőke, a humán infrastruktúra folyamatos fejlődését, fejlesztését el kell tudni érni. Cél a művelt, képzett és tanult társadalom. Érettségi vagy szakma minden fiatalnak. Biztosítani kell a tanulás lehetőségét a lecsúszott vagy szegregált társadalmi rétegekben éppúgy mint a családi vagy szociális problémákkal küzdő fiatalok esetében. Meg kell találni a gazdasági profilváltás miatt szükséges felnőtt átképzési lehetőségeket, helyet kell adni az idősök tanulási, művelődési igényeinek. A nemzetiségi, vallási vagy egyéb közösségek, fórumok tevékenységét támogatni, erősíteni kell. Az ezekhez szükséges infrastruktúrát a település eltartó képességének függvényében rehabilitálni, illetve fejleszteni szükséges.

Fejleszteni szükséges az egészségügyi és szociális ellátó rendszert. El kell kerülni, hogy bárki a faluban ellátatlan legyen, magára maradjon. Az ehhez szükséges információs rendszereket és infrastruktúrát, személyi feltételeket biztosítani kell. Lehetőség szerint a gazdasági szektor önkormányzati bevételeiből, valamint a kiegészítő állami és uniós támogatási rendszerekből meg kell teremteni a fejlesztések forrásait.

RÉSZCÉLOK:

- 3.1.2.1 Nemzetiségi csoportok tevékenységének támogatása
- 3.1.2.2 Hagyományőrző néprajzi csoportok, együttesek tevékenységének támogatása
- 3.1.2.3 Egyházi közösségek és programok támogatása
- 3.1.2.4 Önképzőkörök tevékenységének támogatása
- 3.1.2.5 Ösztöndíjrendszer kidolgozása a hátrányos helyzetű fiatalok oktatásának támogatására
- 3.1.2.6 Felnőttképzés, átképzés támogatása
- 3.1.2.7 Informatikai képzés minden korosztálynak
- 3.1.2.8 Iskolai napköziotthonos foglalkozások, szakkörök támogatása
- 3.1.2.9 Óvodai ellátás támogatása a hátrányos helyzetűek számára
- 3.1.2.10 Nyelvtanulás támogatása
- 3.1.2.11 Idegen nyelvű óvodai, iskolai ellátás fejlesztése
- 3.1.2.12 Vállalkozási ismeretek oktatása
- 3.1.2.13 Emelt szintű egész éves közmunka programok
- 3.1.2.14 Egészségház kialakítása, a településrészek egészségügyi ellátó intézményrendszerének fejlesztése
- 3.1.2.15 A közétkeztetés személyi és infrastrukturális feltételeinek javítása
- 3.1.2.16 Akadálymentes intézményrendszer és közlekedési lehetőségek biztosítása

- 3.1.2.17 Időskori ellátó rendszer és intézmények fejlesztése, bővítése
- 3.1.2.18 A lakosság egészségtudatosságának fejlesztése

3.1.3 A települési környezet fejlesztése

Erősíteni szükséges a település megtartó erejét. El kell érni, hogy a képzett munkaerő a településen belül maradjon. A település általános környezeti állapotát meg kell óvni a gazdasági termelésből adódó környezeti terhelésektől, emellett biztosítani kell a természeti környezet értékeinek ápolását és fejlesztését. A települési infrastruktúra hálózatot a kompakt település elveit szem előtt tartva fejleszteni és fenntartani szükséges. A hiányzó elemeket ki kell építeni. El kell kerülni a beépítésre szánt területek aránytalan, olyan léptékű növekedését, amelyek már azok fenntarthatóságát veszélyeztetik. Ki kell dolgozni az amortizálódó területek (pl. faluközpont lakóterületei) megújulásának módszerét, iparfejlesztési és lakáspolitikát. Biztosítani kell a rekreációs, szabadidős és sport tevékenységek feltételrendszerét. Bővíteni kell a helyi közszolgáltatások körét lehetőséget adva többek között a minőségi kereskedelmi szolgáltatások, a helyi termelői és értékesítési hálózatok fejlődésének. Törekedni kell a korszerű energiagazdálkodásra, támogatni kell a megújuló energiák használatához kapcsolódó fejlesztéseket.

Megoldást kell találni a lakóterületek funkcionális megújulására, a lakó és vállalkozási funkciók együttlésére, a háztáji kertművelés visszaszorulásának kezelésére és az így felszabaduló területek vállalkozási célra történő hasznosítására.

A települési arculat formálása érdekében társadalmi konszenzuson alapuló faluképi arculati rendszer kiépítését kell támogatni, amely biztosítja a települési értéktár elemeinek gyarapodását.

RÉSZCÉLOK:

- 3.1.3.1 Helytörténeti, régészeti, kulturális értékek feltárásának támogatása
- 3.1.3.2 Az épített örökség értékeinek felmérése, védelmének és megújításának támogatása
- 3.1.3.3 Községi helyek fejlesztésének támogatása (kávéház- és kocsmaprogram, ifjúsági klub)
- 3.1.3.4 Települési közlekedési infrastruktúra fejlesztése
- 3.1.3.5 Közműhálózatok fejlesztése
- 3.1.3.6 Községi közlekedés hálózatának fejlesztése
- 3.1.3.7 Kerékpáros közlekedés és közlekedési hálózat fejlesztése
- 3.1.3.8 Rehabilitációs lakáspolitikai kidolgozása
- 3.1.3.9 Védett épített örökség komplex megújításának támogatása
- 3.1.3.10 A településközpont közterületeinek rehabilitációja, községi köztéri funkciók fejlesztése
- 3.1.3.11 A településrészeket összekötő összefüggő közterületi, zöldfelületi rendszer kiépítése
- 3.1.3.12 Kereskedelmi szolgáltatások körének bővítése, termelői piac, kisbolthálózat fejlesztése
- 3.1.3.13 Lakóépületek, középületek energetikai megújítása, megújuló energiák használatának támogatása
- 3.1.3.14 Megújuló energiát hasznosító telepek létesítése
- 3.1.3.15 A Gerence-patak és a malom-árok völgyének tájrehabilitációja, vízrendezése
- 3.1.3.16 A község turisztikai szolgáltatásainak, szálláshelyeinek bővítése
- 3.1.3.17 Sport, szabadidős, rekreációs területek, létesítmények fejlesztése
- 3.1.3.18 Szelektív hulladékkezelő rendszer és szolgáltatások fejlesztése, az illegális hulladéklerakók felszámolása
- 3.1.3.19 Növekvő közbiztonság

3.2 Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

Takácsi kistelepülés. Szerkezetében fellelhetők a többszázéves fejlődés nyomai, de a falu jellemzően a belterületre és a külterületre bontható. A koncepció a történelmi fejlődést, a kialakult hagyományokat és a települési identitás erősítését figyelembe véve 4 településrészt határol le.

1. Takácsi falu

Területe megegyezik a történelem során összeolvadt Peretakácsi, Kápolnástakácsi és Alsótakácsi településrészek területével. Jellemzően egyutcsás faluszerkezet, amely az ötvenes évektől párhuzamos lakóutcákkal bővül.

2. Takácsi gazdasági major

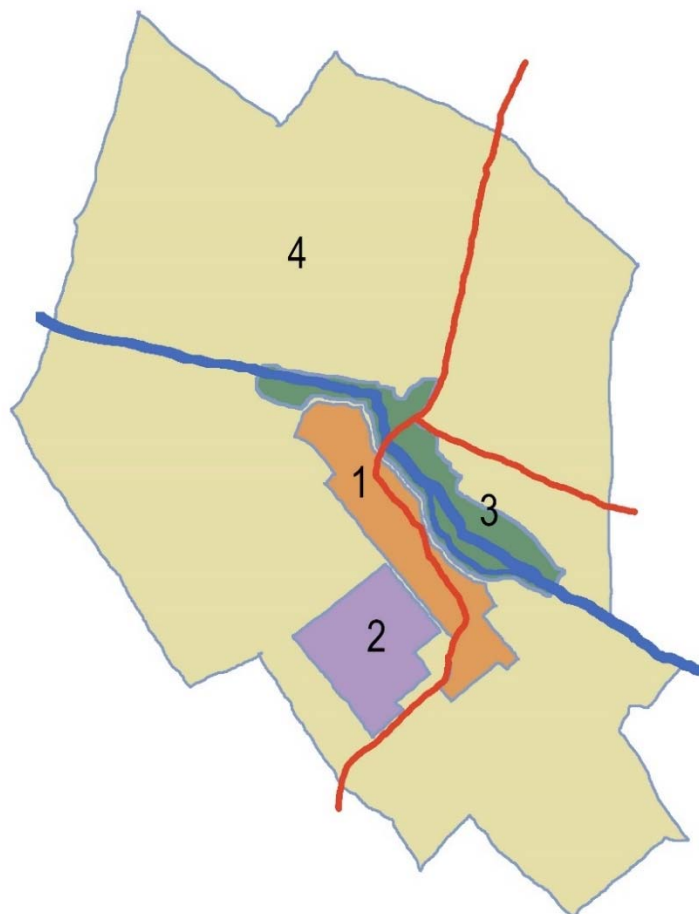
A külterület délnyugati részén a 83-as főúthoz és az ún. Taliga úthoz illeszkedő terület, amely az egykori termelőszövetkezeti majorból indult fejlődésnek. Jelenleg a mezőgazdasági növénytermesztés és állattartás mellett a feldolgozóipar is megjelent a bővítésre kijelölt területen.

3. Gerence-mellék

A belterülettől keletre húzódó Gerence-patak, malom csatorna körüli intenzív vizes és zöld terület horgásztavakkal, sportterülettel, szabadidős felületekkel.

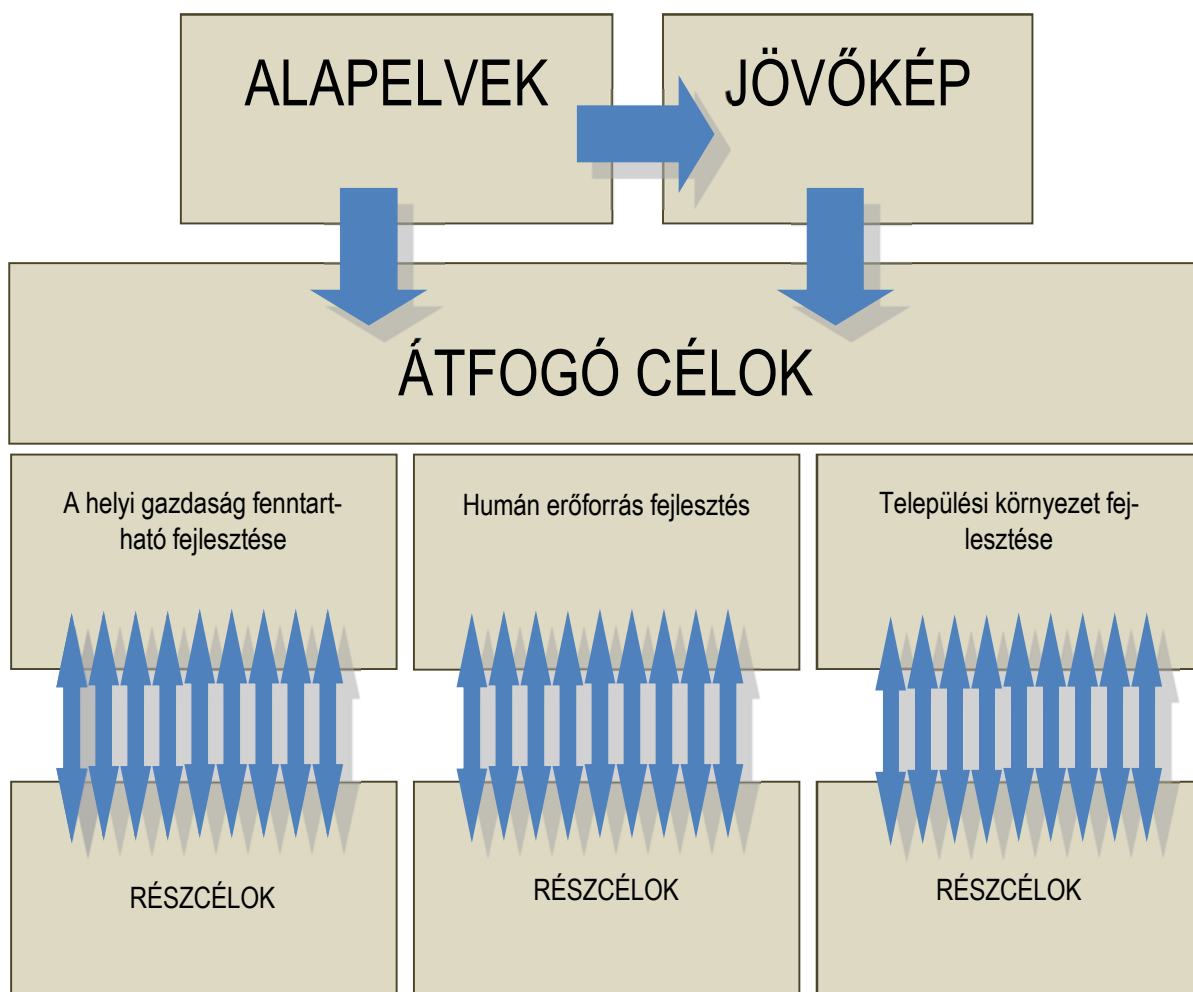
4. Takácsi külterület

Külterületi szántók és erdők területe, melyhez hozzá tartozik a közigazgatási terület délkeleti részén fekvő Gyulahegy Takácsihoz tartozó része

3.2.1 A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A koncepció célrendszere c. fejezet a jövőkép, az azok megvalósítását szolgáló célok és alapelvek kapcsolatát bemutató ábrával indul. Az ábra kapcsolatrendszerén belüli 3 átfogó célhoz kapcsolódnak a 3.1 fejezetben felsorolt specifikus célok, azok az átfogó célból levezetett középtávú célkitűzések, melyek együttes és összehangolt elérése biztosítja az átfogó cél érvényesülését. Ezek a részcélok/specifikus célok az átfogó célnál kevésbé komplexek, csak egy-egy szakterületet ölelnek fel.

3.2.2 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

1. Takácsi falu településrész fejlesztési céljai

A Peretakácsi, Kápolnástakácsi és Alsótakácsi településrészekből összeolvadt falu fejlesztésének központi célkitűzése a fenntartható, kompakt település kialakítása, a beépítésre szánt területek területhasználatának megújítása. A történelmi telekstruktúra és a település lakosságának életvitele, területhasználati szokásai egyre inkább feszültséget keltenek a belterületen belül. Ki kell dolgozni az épített környezet formálásának és rehabilitációjának rendszerét oly módon, hogy az épített örökség, a sajátos térstruktúra jellegének védelme biztosított legyen, ugyanakkor teremtsenek meg a feltételei a korszerű lakhatási formáknak és területgazdálkodásnak. Biztosítani kell az értéket hordozó épületállomány védelmét pályázatok, támogatási rendszerek, pénzügyi alapok létrehozásával. A közösségi épületek és terek fenntartását és fejlesztését meg kell oldani.

A település nem kíván változtatni a falusi karaktert meghatározó telekstruktúrán és közterületi határokon, viszont a hosszú szalagtelkek hasznosítási problémáira megoldást kell találni lehetőség szerint a nyeles telkek rendszerének mellőzésével, esetleg a lakó funkciótól leválasztott vállalkozási célú területsáv kialakításával.

A települési infrastruktúra hálózaton belül a belterületi teljes közművesítés célkitűzése mellett, a közműhálózatok amortizációjával párhuzamosan a folyamatos karbantartás, korszerűsítés és fejlesztés feltételeit meg kell teremteni. Különösen fontos a közterületi csapadékvíz elvezető, tároló rendszerek fejlesztése, korszerűsítése a lakosság életfeltételeinek és a közterületek használati feltételeinek javítása érdekében. A közvilágítási hálózat korszerűsítésre szorul. Meg kell oldani a közvilágítás energiatakarékos üzemeltetését esetlegesen megújuló energiaforrások kiépítésével.

A közlekedési infrastruktúra hálózatban jelentős változást fog jelenteni a településen áthaladó 83-as számú országos főút elkerülő szakaszának megépítése. Ezzel összefüggésben törekedni kell a települések közötti távolsági közösségi közlekedés működésének folyamatosságára, a szükséges műtárgyak, építmények (autóbuszvárók) megvalósítására. A belterületi főútszakaszok önkormányzati üzemeltetéséhez szükséges feltételek biztosításáról gondoskodni kell. Azokon az útszakaszokon, ahol a közúti közlekedés környezeti terhelése jelen állapotában korlátozást jelent a szomszédos lakóingatlanok használatában lehetőség szerint forgalomlassító műszaki megoldásokkal kell a terhelést csökkenteni. Egyes szakaszokon az útfelület süllyesztése is indokolt. Azokon a lakóutcákon, vegyes használatú közterületeken, ahol a forgalom nagysága lehetővé teszi vegyes használatú közlekedési felületek kialakítására kell törekedni (shared space).

A településrészen belül a települési szolgáltatások (kereskedelem, vendéglátás, egészségügyi alapellátás, rekreációs tevékenységek) számára a feltételeket biztosítani kell, az intézményrendszert fejleszteni kell. Ki kell használni a falusi turizmusban rejlő lehetőségeket.

2. Takácsi gazdasági major településrész fejlesztési céljai

Az egykori termelőszövetkezeti majorban megjelent mezőgazdasági vállalkozás mezőgazdasági nagyüzemmé nőtte ki magát. Jellemzően a mezőgazdasági növénytermesztés és állattartás határozza meg a fő gazdasági szektort, viszont a feldolgozóipar (pl. asztalos üzem) is teret hódít magának. A település célja a gazdasági terület gazdasági tevékenységbe bevonandó területének jelentős bővítése, ahol a mezőgazdasági tevékenység mellett az egyéb gazdasági, szolgáltató tevékenységek is helyet kaphatnak kizárva a környezetre jelentős hatást gyakorló ipari üzemek megjelenését. Biztosítani kell a terület feltárását szolgáló infrastruktúra hálózat, a lakóterületektől elhatárolt úthálózat kiépítését. A 83-as főúthoz és az ún. Taliga úthoz illeszkedő terület gazdasági terület körül a környezeti hatások mérséklése érdekében védőerdőt, zöldterületet kell kialakítani.

3. Gerence-mellék településrész fejlesztési céljai

A középkori település a Gerence-patak kanyargós medréhez igazodva épült ki, ahol a malmok az egykori település életében fontos szerepet töltek be, de a jelentős vízhozamú patak a településen tevékenykedő bognárok, takácsok, kovácsok igényeit is kiszolgálta. Az áradások során a medréről többször kilépő patakot a meder vízrendezésével szabályozták, a meder nyomvonalát kiegyenesítették. A régi meder, malom-csatorna és az új meder körüli füves, vizenyős árterület jellemzően nem került mezőgazdasági hasznosításra, hanem több helyen jelentek meg a korábbi bányagödörök hasznosításával horgásztavak és a tavakra épülő szabadidős, idegenforgalmi szolgáltató funkciók. Emellett a település sportfunkciói is kaptak helyet. A település célja megőrizni a Gerence-mellék zöldfelületi, vizes-lápos jellegét és szabályozott vízrendezés mellett kihasználni a területben rejlő rekreációs, szabadidős, idegenforgalmi és sport lehetőségeket.

Ahhoz, hogy a terület ne szigetelődjön el a település és a térség hálózati rendszerében, fejleszteni szükséges a terület kapcsolódási pontjait és irányait. Egyrészt ki kell építeni a településen belül a területet feltáró gyalogos, kerékpáros és gépjármű kapcsolatokat, ügyelve arra, hogy a gépkocsi forgalom a minimálisan terhelje a területen lévő meghatározó funkciókat. Fejleszteni kell a közmű infrastruktúra hálózatot különös tekintettel a közvilágítás, csapadékvíz elvezetés problémáinak és hiányosságainak kezelésére. Meg kell oldani az időszakos, nagyobb tömeget vonzó rendezvények parkolási gondjait ideiglenes parkolásra is alkalmas felületek létesítésével. Komoly lehetőség rejlik a Gerence vízfolyáshoz kapcsolódó kerékpáros és gyalogos túraútvonal kiépítésében, amely kapcsolatot teremthet a Bakony és a Rába, Marcal vidéke között. Ennek térségi kapcsolatrendszerét felül kell vizsgálni, a fejlesztéseket elő kell készíteni. A települési és térségi információs rendszerek, idegenforgalmi, falusi turizmus hálózatok fejlesztésével fejleszteni kell a szabadidős, rekreációs területek marketingjét.

A sportfunkciókhoz szükséges infrastruktúra és épületállományt bővíteni szükséges olyan mértékben, amely összhangban van a település eltartó képességével.

Az egykori Bakó-malom jó állapotban megmaradt épülete és annak környezete településközponti helyzetéből adódóan potenciális helye a település kulturális, közösségi programjainak. Az épület önkormányzati vagy magánérős hasznosítására fejlesztési programot kell kidolgozni. Hasonlóan foglalkozni érdemes az elpusztult másik két malom helyének megállítópont jellegű hasznosításával. Nem szabad elfelejteni a területsáv északi részén húzódó egykori temető területet, amely jelenlegi használata méltatlan annak történelmi örökségéhez. meg kell vizsgálni a temető közparki, emlékparki hasznosításának módját.

4. Takácsi külterület településrész fejlesztési céljai

A külterület jellemzően mezőgazdasági hasznosítású terület, amelyet helyenként erdősávok szakítanak meg. A település nem kíván ezen a használati módon változtatni. A nagyüzemi mezőgazdaság infrastrukturális feltételeit javítani szükséges. A 83-as számú főút elkerülőjének megépítése esetén törekedni kell az út két oldalán lévő területek, valamint a belterület és a mezőgazdasági területek közlekedési kapcsolatainak fenntartására.

Az erdősávok elsődlegesen gazdasági hasznosítású erdők, amely üzemszerű művelésének feltételeit biztosítani kell. A mezőgazdasági területek energiaerdő céljára történő felhasználását nem kell kerülni, a területek ilyen jellegű felhasználása nem idegen a települési környezettől.

A megújuló energia hasznosítására (pl. napenergia telep) a terület alkalmas. Ilyen jellegű létesítmény telepítésénél annak településképi megjelenését szem előtt kell tartani.

A Gyulahegy annak ellenére, hogy jellemzően Vaszar településhez tartozik, mégis a Takácsiak kedvelt „zártkerti” területe. A belterület és a Gyulahegy közötti közlekedési kapcsolatokat fenn kell tartani és a közlekedési infrastruktúra állapotát javítani szükséges.

5. A településrészek és a részcélok kapcsolata

	RÉSZCÉLOK	Takácsi falu	Takácsi gazdasági major	Gerence-melék	Takácsi külterület
A helyi gazdaság önfenntartó fejlesztése	3.1.1.1 Új beépítésre szánt fejlesztési területek kijelölése és rendezése				
	3.1.1.2 Már működő vállalkozási profilok működési feltételeinek javítása				
	3.1.1.3 Fenntartható területgazdálkodás				
	3.1.1.4 Szakképzés, gyakorlati képzés, szakmai átképzés támogatása				
	3.1.1.5 Kis- és középvállalkozások beszállítói akkreditáltságának támogatása				
	3.1.1.6 Inkubátorház, inkubátor tevékenység kezdő vállalkozásoknak (könyvelés, szaktanácsadás)				
	3.1.1.7 Vonzó befektetői környezet kialakítása				
	3.1.1.8 Mezőgazdasági telephelyek fejlesztése				
	3.1.1.9 Mezőgazdasági profil- és termékváltás támogatása				
	3.1.1.10 Helyi termelői értékesítési rendszer, termelői piacok kiépítésének támogatása				
	3.1.1.11 Tudásgazdaság megteremtése, ill. megerősítése.				
	3.1.1.12 Kistérségi intézményfenntartó hálózat fejlesztése				
	3.1.1.13 Közös kistérségi képzési programok megvalósítása				
	3.1.1.14 Térségi közlekedési infrastruktúra hálózat fejlesztése				
	3.1.1.15 Térségi, kistérségi turisztikai programcsomagok kidolgozása, megvalósítása és működtetése				
	3.1.1.16 Gazdasági együttműködési megállapodások, vállalkozások támogatása				
	3.1.1.17 Innovációs együttműködés				
Humán erőforrás fejlesztés	3.1.2.1 Nemzetiségi csoportok tevékenységének támogatása				
	3.1.2.2 Hagyományőrző néprajzi csoportok, együttesek tevékenységének támogatása				
	3.1.2.3 Egyházi közösségek és programok támogatása				
	3.1.2.4 Önképzőkörök tevékenységének támogatása				
	3.1.2.5 Ösztöndíjrendszer kidolgozása a hátrányos helyzetű fiatalok oktatásának támogatására				
	3.1.2.6 Felnőttképzés, átképzés támogatása				
	3.1.2.7 Informatikai képzés minden korosztálynak				
	3.1.2.8 Iskolai napközis otthonos foglalkozások, szakkörök támogatása				
	3.1.2.9 Óvodai ellátás támogatása a hátrányos helyzetűek számára				
	3.1.2.10 Nyelvtanulás támogatása				
	3.1.2.11 Idegen nyelvű óvodai, iskolai ellátás fejlesztése				
	3.1.2.12 Vállalkozási ismeretek oktatása				
	3.1.2.13 Emelt szintű egész éves közmunka programok				
	3.1.2.14 Egészség ház kialakítása, a településrészek egészségügyi ellátó intézményrendszerének fejlesztése				
	3.1.2.15 A közétkeztetés személyi és infrastrukturális feltételeinek javítása				
	3.1.2.16 Akadálymentes intézményrendszer és közlekedési lehetőségek biztosítása				
	3.1.2.17 Időskori ellátó rendszer és intézmények fejlesztése, bővítése				
	3.1.2.18 Alakosság egészségügyi tudatosságának fejlesztése				
A települési környezet fejlesztése	3.1.3.1 Helytörténeti, régészeti, kulturális értékek feltárásának támogatása				
	3.1.3.2 Az épített örökség értékeinek felmérése, védelmének és megújításának támogatása				
	3.1.3.3 Községi helyek fejlesztésének támogatása (kávéház- és kocsmaprogram, ifjúsági klub)				
	3.1.3.4 Települési közlekedési infrastruktúra fejlesztése				
	3.1.3.5 Közműhálózatok fejlesztése				
	3.1.3.6 Községi közlekedés hálózatának fejlesztése				
	3.1.3.7 Kerékpáros közlekedés és közlekedési hálózat fejlesztése				
	3.1.3.8 Rehabilitációs lakáspolitikák kidolgozása				
	3.1.3.9 Védett épített örökség komplex megújításának támogatása				
	3.1.3.10 A településközpont közterületeinek rehabilitációja, községi köztéri funkciók fejlesztése				
	3.1.3.11 A településrészeket összekötő összefüggő közterületi, zöldfelületi rendszer kiépítése				
	3.1.3.12 Kereskedelmi szolgáltatások körének bővítése, termelői piac, kisbolthálózat fejlesztése				
	3.1.3.13 Lakóépületek, középületek energetikai megújítása, megújuló energiák használatának támogatása				
	3.1.3.14 Megújuló energiát hasznosító telepek létesítése				
	3.1.3.15 A Gerence-patak és a malom-árok völgyének tájrehabilitációja, vízrendezése				
	3.1.3.16 A község turisztikai szolgáltatásainak, szálláshelyeinek bővítése				
	3.1.3.17 Sport, szabadidős, rekreációs területek, létesítmények fejlesztése				
	3.1.3.18 Szélektív hulladékkezelő rendszer és szolgáltatások fejlesztése, az illegális hulladéklerakók felszámolása				
	3.1.3.19 Növekvő biztonság				

4. Kiinduló adatok a további tervezési feladatokhoz

4.1 A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A településfejlesztési tervezés első fázisában, 2016. év novemberében elkészült a „MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT” című dokumentum. A megalapozó vizsgálat a 314/2012. (XI. 8.). Korm. rendelet által előírt tartalmi követelményeknek megfelelő – a Központi Statisztikai Hivatal 2011. évi Népszámlálási adatok, és más (pl.: önkormányzati, Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer) statisztikai adatok feldolgozásával került összeállításra, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatot tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges, illetve a meglévő adatbázis adatfrissítéssel menet közben megújítható.

4.2 A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A településfejlesztési koncepció a 3.2.2 A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre c. fejezetében ismertette az fejlesztési célok területi megoszlását. Nagyon jelentős infrastrukturális elem és a település életében meghatározó változást jelent a 83-as számú országos főút tervezett elkerülőjének megépítése, a Győr-Pápa szakasz 2x2 sávós főúttá történő átalakítása. A koncepció készítésének időszakában még zajlanak a tárgyalások, tanulmányokat készítenek a főút új nyomvonalára. A különböző megvalósíthatósági tanulmányok, gazdasági számítások után dől el, hogy a főút a települést keleti vagy nyugati oldalról kerüli-e meg és Takácsi milyen távolságban, hány csomóponttal csatlakozik a 2x2 sávós nyomvonalhoz, illetve a főút jelenlegi nyomvonala milyen módon kerül hasznosításra. A tervezés eredményének és a környezeti hatásoknak az ismerete nélkül a koncepció csak általános célokat tud a főúttal kapcsolatban rögzíteni. Fontos szempont bármelyik változatról szülessen döntés, hogy a település ne záródjon el a forgalom által és rendelkezzen Takácsi olyan kapcsolódási pontokkal, amelyen keresztül akár Győr, akár Pápa irányába jelentős kitérő nélkül el lehessen jutni. Ugyanez vonatkozik a közösségi közlekedés hálózati rendszerére is, amely esetében szintén nem szabad a jelenlegi szolgáltatási körnek szűkülnie. A főúttal kapcsolatban nem elhanyagolandó szempont az út két oldalán lévő nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek és a belterület kapcsolatának fenntartása.

A 83-as főút belterületi szakasza települési főúttá alakul át lehetővé téve annak intenzívebb közösségi célra történő felhasználását, a közterületek rendezését, forgalomcsillapító megoldások, vegyes használatú közlekedési felületek alkalmazását. A belterületi szakaszhoz kapcsolódó lakóutcák különösebb új hálózati elemeket nem igényelnek, meg kell oldani viszont a *Takácsi gazdasági major* területének többirányú bekötését a közúthálózatba. Erre lehetőséget szolgáltat az ún. Taliga út nyomvonala, valamint új a főútra nyíló bekötés létesítése gazdasági terület déli sarkán.

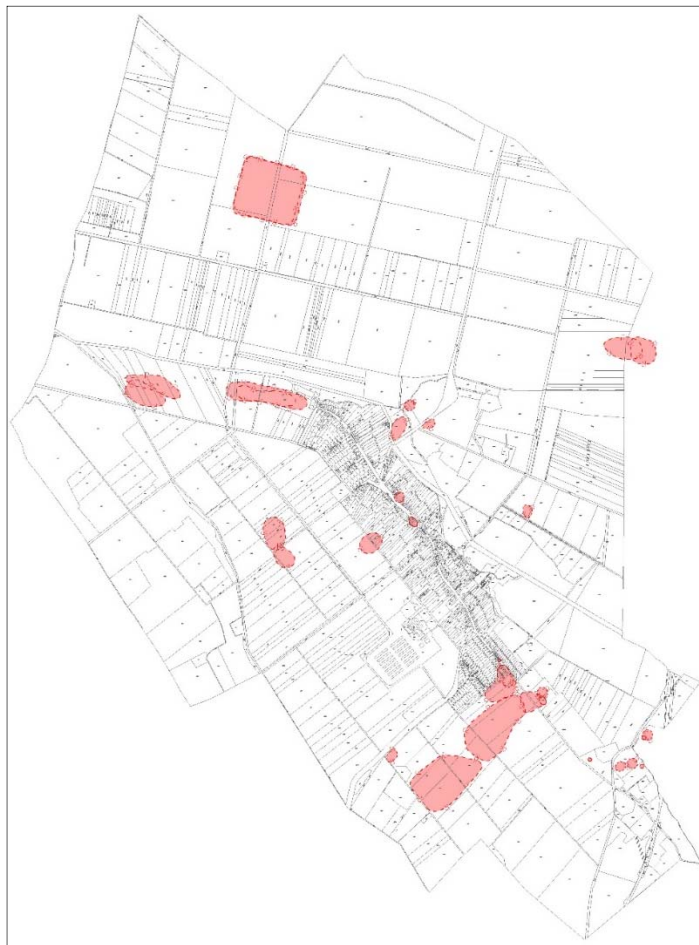
Ki kell használni a Gerence patak nyomvonalának térségi turisztikai helyzetét kerékpáros, gyalogos túrávonal kialakításával. Ezzel párhuzamosan a településen belül összefogott fejlesztési programot kell kidolgozni a Gerence-mellék szabadidős-, rekreációs-, sportcélú fejlesztésére. Ki kell építeni a terület belső feltárási útvonalait, gondoskodni kell parkolási célú felületek létesítéséről.

A településen belüli közmű hálózatok a közlekedési infrastruktúra nyomvonalához igazodnak.

A település területfelhasználásában jelentős változással a település nem tervez. A gazdasági major területének növekedése jelent a települési térség vonatkozásában kisebb változást. Fontos elem a terület-használatban a hosszú falusi lakótelkek hátsó részeinek megváltozott hasznosítása. Főleg a település nyugati oldalán kialakult hosszú összefüggő területsáv vonatkozásában tervezik a Taliga útra illeszkedő vállalkozási sáv létrehozását.

4.3 Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A településre örökségvédelmi hatástanulmány készült. Takácsi örökségvédelmi hatástanulmányában a régészeti lelőhelyek vizsgálata meglepően sok régészeti érintettségű területet sorol fel. Takácsiban a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ adatszolgáltatása alapján 20 régészeti lelőhelyet tartanak számon, ezen kívül egy vaszari lelőhely is érinti a települést. Sajnálatos módon ezek a régészeti lelőhelyek többsége bemutatható emléket csak elvétve tartalmaz. A lelőhelyek a településen elszórtnan helyezkednek el. A Takácsiban található lelőhelyek mindegyike szakmai védelem alatt áll.

Takácsiban található régészeti lelőhelyek elhelyezkedése

Világörökségi és világörökségi várományos terület nem található Takácsi területén.

Takácsi településen a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ adatszolgáltatása alapján az alábbi műemlékek találhatók:

#	Műemlék neve	Műemlék címe	Védési ügyiratok	Érintett helyrajzi számok
1	Református templom	Takácsi, Petőfi u.	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	726
2	Evangélikus templom	Takácsi, Petőfi u.	22509/1958. ÉM 120344/1958. MM	725

Takácsiban található műemlékek (forrás: Forster Központ adatszolgáltatása 2016.augusztus)

Takácsi településen a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ adatszolgáltatása alapján az alábbi műemléki környezetek találhatók:

#	Műemléki környezet neve	Érintett helyrajzi számok
1	Református templom ex-lege műemléki környezete	134, 138, 139, 724, 624, 625, 626, 629, 628, 627, 435, 436/2, 727, 634
2	Evangélikus templom ex-lege műemléki környezete	625, 626, 627, 724, 106, 105, 644/1, 649, 650, 80, 654

Takácsiban található műemléki környezetek (forrás: Forster Központ adatszolgáltatása 2016.augusztus)

Az önkormányzat 2002-ben és 2008-ban rendeletet alkotott a katolikus és az evangélikus templom helyi védetség alá helyezéséről:

4/2002. (III. 11.) számú rendelet a katolikus templom helyi védelem alá helyezéséről.

15/2008. (XI. 6.) számú rendelet az evangélikus templom helyi védelem alá helyezéséről.

A hatályos helyi építési szabályzat és értékvédelmi, településképi védelmi rendelet hiányában más örökségi elem (épület, építmény, tájérték) helyi védelem alatt nem áll. Az evangélikus templom műemléki védetséggel párhuzamosan került helyi védelem alá, így javasolt a nyilvántartásban a műemléki védetség szerint kezelni az ingatlant. Takácsi örökségvédelmi hatástanulmány mellékletét képezi a települési értéktár, ahol elkülönítve szerepeltettük a védelemre javasolt épületeket és azok jellemzőit. A védelemre javasolt 16 db épületet, építményt együttest, szobrot, emlékművet és fészületet az alábbiakban soroljuk fel:

SORSZÁM	NÉV	HELYRAJZI SZÁM	CÍM
1	Katolikus templom	436/1, 436/2	Kossuth Lajos utca
2	Bakó-malom	369	Vörösmarty Mihály utca 12.
3	Közbirtokossági vagy füstös kocsmá	604	Petőfi Sándor utca 4-6.
4	Klasszicista tornác lakóház	98	Petőfi Sándor utca 59.
5	Klasszicista tornác lakóház	630	Petőfi Sándor utca 34.
6	Klasszicista tornác lakóház	631	Petőfi Sándor utca 36.
7	Lakóház, udvar, pince és gazdasági épület-együttes	101	Petőfi Sándor utca
8	Lakóház, gazdasági épület	686	II. Rákóczi Ferenc utca 22.
9	Lakóház, udvar, pince és gazdasági épület-együttes	438	Vörösmarty Mihály utca 1.
10	Historizáló lakóépület	312	Kossuth Lajos utca 10.
11	Historizáló lakóépület	377	Kossuth Lajos utca 36.
12	Lakóház a 19. század elejéről	403	Kossuth Lajos utca 62.
13	Klasszicista lakóház	390/2	Kossuth Lajos utca 52.
14	I. világháborús emlékmű	724	Petőfi Sándor utca
15	II. világháborús emlékmű	724	Petőfi Sándor utca – Győri út sarok
16	Fészület az I. világháborúban elesett Boros Miklós és Boros Gábor emlékére	727	Kossuth Lajos utca – Dózsa György utca sarok

A településen helyi jelentőségű védett természeti terület vagy érték nincsen, azonban a település készítés alatt álló monográfiája tesz említést néhány idős és nagyméretű fáról, amelyek a Gerencéhez közeli területen véletlenül fennmaradtak. Ezek közül is a legnagyobb méreteket egy idős fekete nyár (*Populus nigra*) mutatja a Gerence melletti artézi kút közelében, egy dűlőút mellett. Ez az őshonos nyárfafaj hazánkban főleg a nagy folyóink, a Duna, a Dráva, a Rába és a Tisza árterein gyakori. Kedveli a televényes, tápanyagdús, laza vályog- és homoktalajokat, amelyek alatt a talajvizet is eléri a gyökerei. A takácsi öreg fekete nyár magányosan áll a síkon, egészségi állapota

jónak mondható, látványosan hatalmas koronát nevelt, törzsének mellmagassági átmérője 152 cm, ami már országosan is figyelemre méltó érték. Megőrzése, helyi (önkormányzati) védelem alá helyezése feltétlen ajánlatos lenne, hiszen a község határában máshol hasonló méretű öreg fa nincsen.

5. A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése

5.1 A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Takácsi Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS) a település méretéből kiindulva előreláthatólag csak jelentősebb gazdasági szerkezetváltozás, tőkeberuházás esetén készít. A koncepció megvalósításának eszközei és azok nyomon követésére elsődlegesen az önkormányzat koordinációs szerepéből következnek.

Az önkormányzat alkalmazhat olyan eszközöket, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési célok elérését. Ide tartozhatnak pl.:

- Szabályozási tevékenységek a településrendezési eszközök eszközrendszerével
- Településképi véleményezési és bejelentési eljárás
- Arculati kézikönyv készítése
- Községi főépítész, községi főmérnök, főkertész alkalmazása
- A „tervalku” (Településfejlesztési Megállapodás/Szerződés vagy Településrendezési Szerződés)
- Községmarketing célú tevékenységek (pl. marketing stratégia elkészítése, marketingkommunikáció), a magánbefektetők bevonása, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítása érdekében, valamint hogy a létesítmények kihasználtsága növekedjen, a fejlesztési eredmények ismertebbé váljanak, a község által tervezett programok minél nagyobb vonzerővel bírjanak.
- Helyi adókedvezmények, építési illeték kedvezmények biztosítása bizonyos esetekben a magántőke mobilizálása érdekében.
- Lakásépítési, lakhatási támogatási rendszer kidolgozása

A községfejlesztési programok végrehajtására az önkormányzat gazdasági programjai, azon belül az éves költségvetések fejlesztési előirányzatai biztosítják a szükséges döntéseket és a forrásokat. Az Európai Unió költségvetési ciklusaihoz igazodva az önkormányzat feladata, hogy a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célkitűzéseket és az egyes ágazati operatív programok pályázati, forrásszerzési lehetőségeit összehangolja.